

SUMMER SCHOOL ON DEMOCRACY: EUROPEAN STATES TOWARDS MIGRATION CRISIS

Institut za političku znanost, Sveučilište u
Wrocławu, Poljska
20. do 29. lipnja 2016.

Ljetna škola demokracije, koja se već tradicionalno održava na Institutu za političku znanost Sveučilišta u Wrocławu u Poljskoj, prošle je godine održana u razdoblju od 20. do 29. lipnja. Koordinaciju i organizaciju škole vodio je tim okupljen oko dr. Piotra Sule, koji je i sam profesor na već spomenutom institutu. Tema ove ljetne škole ticala se migrantskog pitanja, a naglasak je bio na migrantskoj krizi u Europi 2015/2016. godine. Svoj je fokus usmjerila na predavanja i kratko studentsko istraživanje kako bi studenti iz pet europskih zemalja mogli proširiti i obogatiti svoja znanja o pitanjima migracije. Wrocław, već otprije poznat kao europska prijestolnica kulture u 2016. godini, na Ljetnoj školi demokracije ugostio je šesnaest studenata koji su došli iz Austrije, Češke, Hrvatske, Mađarske i Ukrajine.

Ideja ove ljetne škole bila je usvajanje teorijskog i praktičnog znanja i vještina te je sukladno tomu ona bila podijeljena na dva dijela. U prvom dijelu studenti su proširili svoje teorijsko znanje slušanjem predavanja uglednih europskih profesora i profesorica, poput prof. Klaus F. Zimmermanna (Harvard University), dr. Monice Roman (Bucharest University of Economic Studies) te dr. Karoline Boronske-Hryniewieckae (University of Wrocław). U praktičnom dijelu, analizom novinskih članaka iz zemalja sudionika trebalo je istražiti medijsku sliku o migrantskoj krizi u nekoliko ključnih momenata. Koordinaciju praktičnog dijela vodio je dr. Michał Kuś, također predavač na Institutu za političku znanost u Wrocławu. Za potrebe ovog izvještaja, naglasak ćemo staviti na praktični dio Ljetne škole demokracije te ćemo u kratkim crtama prikazati rezultate analize hrvatskih medija.

Slijedeći metodologiju koju je predložio dr. Michał Kuś, hrvatski studenti koji su sudjelovali na ljetnoj školi, Antonio Kovačević s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu te Ljubica Novak i Željko Poljak s Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, analizirali su članke objavljene u Večernjem listu, Slobodnoj Dalmaciji i 24sata. Istraživanje je bilo usmjereno na novinske članke koji su bili objavljeni u pet ključnih razdoblja migrantske krize u Europi tijekom 2015. i 2016. godine: 31. kolovoza – 4. rujna 2015. (smrt dječaka Aylana Kurdia), 11. – 16. rujna 2015. (Njemačka uvodi graničnu kontrolu), 21. – 25. rujna 2015. (EU summit o migrantskoj krizi), 13. – 20. ožujka 2016. (sporazum između EU i Turske) i 10. – 15. lipnja 2016. (vrijeme prije Ljetne škole demokracije). Članci su bili raspodijeljeni u tri skupine: oni koji se tiču Europske unije, oni koji se tiču domaće politike, te oni koji adresiraju humanitarni aspekt krize. Brojčano, navedene novine objavile su u odabranom periodu ukupno 156 članaka, od kojih se 82 tiču politika Europske unije, 55 domaće politike, a 21 članak govori o humanitarnim aspektima krize. Članci su potom bili kodirani u tri kategorije ovisno o stavu prema tematici koju obrađuju: pozitivni, negativni i neutralni.

Rezultati istraživanja ukazali su na određene zanimljivosti. Smrt dječaka Aylana Kurdia spomenuta je usputno, a slična je situacija i s ostalim ključnim momentima, poput EU summita o migrantskoj krizi ili sporazuma između EU i Turske. Tako se u navedenim periodima najviše govorilo o domaćoj migrantskoj krizi i tzv. „balkanskoj ruti“. U periodu prije Ljetne škole demokracije, migrantska je kriza gotovo pa potpuno nestala s radara medija. Neovisno o tome, kvantitativno gledano, članci čija je tema bila EU brojčano su bili najčešći te je gotovo tri trećine članaka imalo negativan predznak oko poteza EU u rješavanju problema. Valja istaknuti da su članci objavljeni u Slobodnoj Dalmaciji i Večernjem listu zadržavali neutralan i profesionalan vokabular, dok su se u 24 sata navodili termini poput „kaosa“ ili „izdaje“ prilikom spominjanja EU u kontekstu migrantske krize.

S druge pak strane, članci koji su se bavili domaćim pitanjima migrantske krize bili su generalno blaži i manje negativno nastrojeni, iako su neke naslovnice i članci u 24 sata bili ponovno dramatični. Nešto manje od tri četvrtine kodiranih članka u domeni domaće politike zadržalo je pozitivan ton prilikom izvještavanja o migrantskoj krizi u Hrvatskoj. Što se tiče treće skupine članaka, unutar koje su kodirana humanitarna pitanja migrantske krize, koja se ne mogu nužno povezati s domaćom ili europskom politikom i javnim politikama; rezultati su, očekivano, pokazali ponajviše pozitivnu konotaciju prikazujući migrante kao ljudska bića. Doduše, u nešto manje od jedne trećine članaka u ovoj skupini korišteni su termini poput „ilegalnih migranata“, „nasilne mase“ ili pak „terorista“, a svi se oni odnose na migrante.

Iako je u određenim aspektima škola ispunila navedeni cilj te pružila teorijsko i praktično znanje, malu zamjerku prošlogodišnje Ljetne škole demokracije pripisujemo organizaciji. Pretpostavljamo da bi uz detaljniju i ozbiljniju pripremu, ishodi učenja bili značajniji i veći. U prilog tomu ide i činjenica kako izvještaji studentskih istraživanja nisu nigdje objavljeni, iako je publikacija bila planirana, a radove bi bilo zanimljivo proučiti zbog međusobne komparacije. Sve u svemu, ideja Ljetne škole demokracije dobro je zamišljena, okuplja studente različitih europskih zemalja, te uspješno radi na razmjenjivanju znanja i vještina, a grad Wrocław pokazuje u najboljem svjetlu, kako taj poljski dragulj i zaslužuje.

*Ljubica Novak**
*Antonio Kovačević***

.....
* Studentica prve godine diplomskog studija politologije na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu. Kontakt: novakljubica92@gmail.com

** Student druge godine diplomskog studija povijesti i filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. Kontakt: antonio.kovacevic@live.com